

Choosing Forgiveness

R. Yonatan Cohen
Shabbat Shuvah 5783

<p>1. BT Rosh Hashanah 17a</p> <p>Rava said: With regard to whoever forgoes his reckonings with others for injustices done to him, [the heavenly court in turn] forgoes punishment for all his sins, as it is stated: “He bears sin and forgives transgression” (Micah 7:18). Whose sins does He bear? The sins of one who forgoes his reckonings with others for injustices committed against him.</p> <p>It is related that Rav Huna, son of Rav Yehoshua, became sick, and Rav Pappa went into his home to inquire about his well-being. He saw that the world was growing weak for Rav Huna. Rav Pappa said to his attendants: “Prepare his provisions [his shrouds].” In the end, Rav Huna recovered. Rav Pappa was embarrassed to go and see him. Rav Huna’s friends said to him: “What did you see [on your deathbed]?” He said to them: “Yes, it was so...but the Holy One, Blessed be He, said to the heavenly court: ‘Since he does not stand on his rights [he is ready to waive what is due him], you too should not be exacting with him in his judgment, as it is stated: “He bears [noseh] sin and forgives transgression.’” Whose sins does He bear? The sins of one who forgoes his reckonings with others for injustices committed against him.</p>	<p>1. תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף יז עמוד א</p> <p>[אמר רבא]: כל המעביר על מדותיו מעבירין לו על כל פשעיו, שנאמר נשא עון ועבר על פשע, למי נושא עון - למי שעובר על פשע.</p> <p>רב הונא בריה דרב יהושע חלש, על רב פפא לשולי ביה. חזייה דחליש ליה עלמא, אמר להו: צביתו ליה זוודתא. לסוף איתפח, הוה מיכסיף רב פפא למיחזייה. אמרו ליה: מאי חזית? אמר [להו]: אינן הכי הוה. ואמר להו הקדוש ברוך הוא: הואיל ולא מוקים במליה - לא תקומו בהדיה, שנאמר נשא עון ועבר על פשע, למי נושא עון - לעובר פשע.</p>
<p>2. Rashi (France, 1040 – 1105), Tractate Rosh Hashanah 17a</p> <p>“One who forgoes his reckonings with others” (<i>ma'avir al middotav</i>): This person does not meticulously measure a counter measure (<i>limdid midah</i>) [meaning, seeking out an appropriate and justified response] for those that caused him harm. Instead, this person puts aside his measures (<i>midotav</i>) [meaning, the need for a calculated response, as well as, one’s personal feelings] and moves on. [...]</p> <p>“the heavenly court in turn forgoes punishment for all his sins” – [God’s] attribute (<i>midah</i>) of strict judgment does not pursue him meticulously, but instead, [God’s attribute] lets this person be and [God’s attribute] moves on.</p>	<p>2. רש"י מסכת ראש השנה דף יז עמוד א</p> <p>המעביר על מדותיו - שאינו מדקדק למדוד מדה למצערים אותו, ומניח מדותיו והולך לו, כמו אין מעבירין על המצות (יומא לג, א) אין מעבירין על האוכלין (עירובין סד, ב) - מניחן והולך לו.</p> <p>מעבירין לו על כל פשעיו - אין מדת הדין מדקדקת אחריהן, אלא מנחתן והולכת.</p>
<p>3. BT Taanit 25b</p> <p>There was another incident involving Rabbi Eliezer, who descended to serve as prayer leader before the ark on a fast day. And he recited twenty-four blessings, but he was not answered. Rabbi Akiva descended before the ark after him and said: “Our Father, our King, we have no king other than You. Our Father, our King, for Your sake, have mercy on us.” And rain immediately fell. The Sages began whispering among themselves. A Divine Voice emerged and said: “It is not because this Sage is greater than that one, but that this one is forgiving, and that one is not forgiving.”</p>	<p>3. תלמוד בבלי מסכת תענית דף כה עמוד ב</p> <p>שוב מעשה ברבי אליעזר שירד לפני התיבה ואמר עשרים וארבע ברכות ולא נענה. ירד רבי עקיבא אחריו, ואמר: אבינו מלכנו אין לנו מלך אלא אתה. אבינו מלכנו למענך רחם עלינו, וירדו גשמים. הוה מרנני רבנן. יצתה בת קול ואמרה: לא מפני שזה גדול מזה, אלא שזה מעביר על מידותיו, וזה אינו מעביר על מדותיו.</p>
<p>4. Sefer HaRokeach (R. Eleazar of Worms, 1176 -1238), Laws of Yom Kippur 214</p> <p>When a person is asked for their forgiveness, they should not withhold [forgiveness]. This was taught in reference to Rav Papa in the first chapter of tractate Rosh Hashanah (17a): “If a person forgoes his reckonings with others, then all of his transgressions are forgiven.” In addition, if he forgives the other person, then his prayers are answered, as it says in tractate Ta’anit (25b): “There was another incident involving Rabbi Eliezer [...] And Rabbi Akiva [...] And a Divine Voice spoke[...] it is that this one is forgiving, and that one is not forgiving.”</p>	<p>4. ספר הרוקח הלכות יום הכיפורים סימן ריד</p> <p>וכשמבקשין מחילה מן האדם לא יסרבו כדאמר רב פפא ב”א דר”ה (דף יז) אמר רבא כל המעביר על מדותיו מעבירין לו על כל פשעיו ואם מחל לו נענה בתפלתו כדאמר בשלהי סדר תעניות האלו (דף כה) כשירד ר”ע ואמר א”מ וכו’ יצתה בת קול וכו’ שהעביר על מדותיו</p>

<p>5. Rama (R. Moses Isserles, Poland, 1530 – 1572), Shulchan Aruch, Orach Chaim, Laws of Yom Kippur 606</p> <p>A person must apologize to others the day before Yom Kippur. This topic has four sections. [...] The Rema adds: The forgiver should not be so cruel as to withhold forgiveness, unless he feels that would be best for the one seeking his forgiveness [...].</p>	<p>5. שולחן ערוך אורח חיים הלכות יום הכיפורים סימן תרו</p> <p>שיפייס אדם חברו בערב יום כפור, ובו ד' טעמים. [...] הגה: והמוחל לא יהיה אכזרי מלמחול, אם לא שמכוון לטובת המבקש מחילה...</p>
<p>6. Mishnah Berurah (R. Yisrael Meir haKohen Kagan, Belarus, the Chofetz Chaim, January 26, 1838 – September 15, 1933), 606:8</p> <p>“He should not be so cruel as to withhold forgiveness” - anyone who forgives another, all of his transgressions are forgiven. If he does not forgive, then he will not be forgiven by others either.</p>	<p>6. משנה ברורה סימן תרו</p> <p>(ח) לא יהא אכזרי מלמחול - דכל המעביר על מזותיו מעבירין לו על כל פשעיו ואם הוא לא ירצה למחול גם לא ימחלו לו:</p>
<p>7. Mishnah Berurah (ibid.), Sha’ar HaTziun (the Chofetz Chaim), ibid.</p> <p>In the heavenly realms, judgment is rendered a measure for measure. In that vein, a person should forgive someone who wronged him, even if the person did so deliberately and defiantly, for on account of that, the [heavenly tribunal] will even forgive the [forgiver]’s willful sins. As it says in the Talmud, “Whose sins does [God] bear? The sins of one who forgoes his reckonings with others for injustices committed against him.”</p>	<p>7. שער הציון סימן תרו</p> <p>(ח) דלמעלה דנין מדה כנגד מדה. וצריך למחול לחברו אפילו אם עיות כנגדו במזיד ובמרד, ואז מוחלין לו גם כן אפילו על המזידות, וכמו שאמרו בממרא, למי נושא עון למי שטובר על פשע:</p>
<p>8. Chofetz Chaim (ibid), Guarding the Tongue, Part 1, The Gate of Insight, Chapter 8</p> <p>One who completely bears others’ transgressions will ultimately be judged as one who loves God, and such a person will light up the world like the sun in all its brilliance. The Sages refer to such people as those who “are insulted and do not insult”, who “are humiliated and do not retaliate”, those who “act out of love” and are “happy with tribulations.” There is a verse that alludes to them: “Those who love Him are like the sun emerging in all its brilliance.”</p> <p>The commentators explain that there are three levels:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A person generally refrains from insulting someone who embarrasses them, but there is a chance that they will respond. 2. A person firmly chooses not to respond to insults because they do not want to bring even more humiliation upon themselves. 3. A person acts out of love and is happy with this challenging situation. In other words, he does not respond to insults because he loves God and gladly accepts his difficult situation. 	<p>8. חפץ חיים - שמירת הלשון חלק א שער התבונה פרק ח</p> <p>וכהאי גוונא בכל אדם ואדם, אם יזכה למדה זו בשלמות יהיה נחשב לעתיד מאוהבי ה' יתברך, ויאיר כצאת השמש בגבורתו, כמשאחז"ל (שבת דף פ"ח) הנעלבין ואינן עולבין שומעין חרפתן ואינן משיבין עושין מאהבה ושמחין ביסורין עליהם הכתוב אומר ואוהביו כצאת השמש בגבורתו. ופירושו המפרשים דקחשיב כאן ג' מדריגות. א) שאינו עולב לחברו כשחברו מחרפו, אבל יכול להיות שישב. ב) שמעמיד על עצמו שלא להשיב, כדי שלא ישיג יותר בזיון עי"ז מחברו. ג) עושין מאהבה ושמחין ביסורין, פי' מה שאינו משיב הוא מצד האהבה לה', ומקבל יסורין אלו בשמחה</p>
<p>9. Chofetz Chaim (ibid.), Guarding the Tongue, Part 1, The Gate of Understanding, Notes to Chapter 8</p> <p>In the book <i>Toldot Adam</i>, it is written that the <i>tzaddik</i> Reb Zalman, a student of the Vilna Gaon, was once traveling with his brother, Reb Chaim Volozhiner. When they reached the inn, the innkeeper spoke with them unpleasantly and refused to give them lodging. When they left, Reb Chaim saw his brother, Reb Zalman, crying. He asked him, “Why are you crying? Did you take that interaction with the innkeeper personally? I didn’t pay any attention to it.” Reb Zalman answered, “I am not crying because that man embarrassed us by speaking to us that way. I’m crying because I have yet to reach the level of those who are insulted but don’t insult back, those who gladly accept a difficult situation.”</p>	<p>9. חפץ חיים - הערות פרק ח</p> <p>*וכתוב בספר תולדות אדם שפעם אחת נסע הצדיק ר' זלמן תלמידו של הגר"א ז"ל עם אחיו הגאון ר' חיים מוולאזין זלה"ה בדרך, ויהי בבואם למלון דבר אתם בעל המלון קשות ולא נתן להם מקום ללון, וכאשר נסעו משם וירא ר' חיים את אחיו ר' זלמן והנה הוא בוכה, ויאמר לו למה אתה בוכה השמת לבך אל דברי האיש ואני לא נתתי לבי לכל הדברים. ענה ר' זלמן אין אני בוכה חלילה על גנות שדבר אלינו האיש, אך הרגשתי מעט כאב לב מדברי האיש, ובוכה אני על שלא הגעתי עדיין למעלת הנעלבין ואינן עולבין וכו' שמחין וכו'</p>
<p>10. Sefer Chareidim (Elazar ben Moshe Azikri, Safed, 1533-1600), Teshuvah, Chapter 4</p> <p>When someone publicly insults me or humiliates me, then I imagine a scale in front of me. On one side, I place my transgressions and on the other side I place the insults and</p>	<p>10. ספר חרדים מצות התשובה פרק ד</p> <p>בשמעי כל מחרפי ומגדפי ברבים אשים נגדי כף מאזנים בכף א' אשמותי ובכף שניה החירופין והגידופין ואביט כי כף האשמות מטה מטה ואשתוק ואצדיק</p>

<p>humiliations that I've experienced. If I see that my transgressions outweigh the other side then I quiet down and accept my situation. I do the same for any pain that befalls me, whether as a result from words or actions.</p>	<p>דיני וכן אעשה לכל מיני צער בדיבור ומעשה מאומה</p>
<p>11. R. Binyamin Zimmerman, <i>Bein Adam Le-chavero: Ethics of Interpersonal Conduct</i></p> <p>Rav Eliyahu Eliezer Dessler (Mikhtav Mei-Eliyahu Vol. V, p. 70) provides an additional explanation for the power of one's being <i>maavir al middotav</i> to allow God to pass over one's sins. He explains that one who is <i>maavir al middotav</i> connects himself or herself to the community and forgoes his or her own personal drives for the good of the greater whole. For this reason, one who does so is not judged by the strict judgment deserved; rather, one is judged as part of the community and merits a much more meritorious evaluation.</p>	
<p>12. R. Reuven Maurice Allouche (Tunis/Israel, 1932-1985), <i>Yechi Reuven</i>, page 260</p> <p>"Anyone who forgives another, all of his transgressions are forgiven" - and it is measure for measure – just as he puts aside any wrongs that others did to him, the Holy One, blessed be He, puts aside this person's transgressions, and the person is forgiven for his mistakes. [...] In this light, we can reinterpret the verse "Justice, justice you shall pursue so that you may live and inherit the land." Why is the word "justice" repeated? Also, how are we to understand the expression "pursue" – which seems to call us to act against justice by chasing it away? The verse should have simply stated, "act justly." Why does it say "so that you may live"? Were the commandments given for us to derive benefit from them?! After all, there is no rewards for doing mitzvot in this world. In light of what we said above, we should understand "Justice, justice shall you pursue" in this way: even while you are obligated to pursue justice and follow that which the Torah decrees, still at times, this very justice should be chased away, and you should even go against it by going beyond the letter of the law, and forgoing what is rightfully yours (including your own rights), even if justice is on your side and you are justified according to the Torah. For what reason? "So that you may live and inherit the land."</p>	<p>12. חכם ראובן מוריס עלוש, יחי ראובן בתוך שמו ראובן, עמ' ר"ס, נתיבות, תשמ"ז (1987)</p> <p>'כל המעביר על מידותיו מעבירים על כל פשעיו' - והוא מידה כנגד מידה כמו שהוא מעביר על מידותיו גם הקדוש ברוך הוא מעביר על מידותיו. ...ובזה יש לפרש הפסוק 'צדק צדק תרדוף למען תחיה וירשת את הארץ' - ויש לדקדק למה כפל פעמיים צדק? ועוד מה לשון 'תרדוף' - שמשמעותה לעשות נגד הצדק ותרדוף אותו להרחיקו, והיה לו לומר תעשה, ועוד אומרו 'למען תחיה' - וכי המצוות להנות ניתנו?! והרי שכר מצוות בזה העולם אין, אך על פי האמור יהיה מובן וכך הוא אומר: 'צדק צדק תרדוף' - הכוונה אפילו שאתה חייב לעשות צדק וללכת לפי דין תורה, ובכל זאת לפעמים הצדק הזה, תרדוף אותו ותלך כנגדו, ותעשה לפנים משורת הדין, ולוותר על זכותך אפילו שהצדק אתך, והטעם לזה 'למען תחיה וירשת את הארץ'.</p>
<p>13. Maharal of Prague (R. Judah Loew ben Bezalel, between 1512 and 1526 - 1609), <i>Chiddushei Aggadot</i>, Tractate Rosh Hashanah 17a</p> <p>The reason that God forgives all the transgressions of anyone who forgives others is first and foremost a matter of measure for measure. Furthermore, [since this person nullifies himself], it is impossible for his transgressions to stick to him the way transgressions stick to an unforgiving person. When a person has an unforgiving nature, his transgressions can be traced back to him, and this causes him to not forgive and also not be forgiven. However, when a person is forgiving in nature [meaning, he has the ability to let go or more specifically to let go of his sense of self], then his actions do not attach to him, and similarly, his sins also don't get attached to him. This also demonstrates his trait of simplicity which helps to foster God's forgiveness.</p> <p>In that vein, just as the wrongdoings of others slide easily off of a forgiving person, so too, a forgiving person's own sins never become ingrained in him either, due to his simplicity [meaning, humility] and his ability to let go – all of it could be easily removed. However, a person who is unforgiving, wrongdoings that were directed at him become ingrained in him, making their removal difficult, for he lacks simplicity [humility], and similarly, his own past transgressions are also hard to remove, clinging to him and becoming essential parts of him. It is important to understand this.</p>	<p>13. חידושי אגדות למהר"ל ראש השנה דף יז עמוד א</p> <p>וכן טעם מה שאמר כל המעביר על מדותיו מעבירין על פשעיו, חדא כי הוא מדה נגד מדה. ועוד [כי הוא זה בעצמו מפני שאין דביקי' בו העונות כמו שהם דביקים במי שאינו מעביר על מדותיו, [שאז מתחקים בו כל עניניו, ומפני שמתחקים בו עניניו אינו] עובר על מדותיו לכך אין מעבירין על מדותיו [ג"כ], אבל מי שהוא עובר על מדותיו [כיון שאין מתחקה ואין דבק לגמרי מה שנעשה, כך אין מתחקה ואין דבק בו חטאיו, כי גם זה מורה על מדת הפשיטות ולכך עובר על מדותיו. ולכך העובר על מדותיו ולא נקבע בו מה שעשה לו חבירו אינו נקבע בו גם כן פשעיו, [מפני מדת הפשיטות שבו ומעבירין פשעיו] מפני שהוא קל ההסרה, אבל מי שאינו עובר על מדותיו ונקבע בו והם קבועים בעצם בו ואינו קל הסרה [הרי אין בו מדת הפשיטות, וכן] חטאיו גם כן בלתי קלים הסרה והם עצמם לו ודברים אלו ראויים להבין אותם.</p>
<p>14. On Schleppling and Forgiving (a retelling of a Thomas Merton story)</p> <p>A rebbe and his student once happened upon a muddy river that they needed to cross. As they were about to enter the cold rushing water, a young man dressed in fine silks, came upon the river bank as well. Unapologetic, the young man demanded that they help schlep him across, so that his fine clothes won't get ruined. "Come on," said the old rebbe, and he picked him</p>	

up in his arms, and carried him across.

The rebbe and his student did not speak again till nightfall, but when they returned to the *beis midrash* (the house of study) for evening prayers, the student couldn't keep quiet any longer.

"How could you acquiesce to the humiliating request of this privileged young man?"

"My dear student," the rebbe said, "I put that young man down as soon as we crossed the river. But as to you, it seems like you're still schlepping him along."

15. R. Ephraim Zalman Margulies (Brody, 1762 - 1828), *Mateh Efraim*, 606:4

In his book *Devash L'fi*, Rabbi Yosef Chaim David Azoulay wrote the following regarding forgiveness: In addition to the fact that the Holy One judges a person according to their character, we can also interpret forgiveness the way I heard from Rabbi Chaim ibn Attar, author of the *Ohr HaChaim*: A rich man once belittled a Torah scholar. The scholar's rabbi told him to forgive the rich man for the sake of peace. The scholar said that he forgave the rich man right away, as it says in the Zohar: The Jewish people's transgressions weigh down the wings of the *Shechina* (the Divine Presence). Therefore, had I not forgiven the rich man, his actions would have been considered transgressions, and this would cause the *Shechina* pain, so to speak. So I immediately forgave him so that his actions would not cause the *Shechina* any pain, God forbid. The rabbi was delighted by the scholar's answer.

This is truly a major branch of having reverence for God, and maybe this is why God forgives those who forgive others. To withhold forgiveness from other people would bring pain to the *Shechina*. Just as a person who forgives others brings pleasure to the *Shechina*, all the forgiver's mistakes are forgiven so that the *Shechina* is not pained by the forgiving person's prior transgressions. And all this is a measure for measure.

15. ספר מטה אפרים (תרנ"ד)

כתב הרב הגדול החיד"א ז"ל בספר דבש לפי, על ענין מעביר על מידותיו וז"ל: מלבד טעם הפשוט דהקב"ה דן את האדם על פי מידותיו, עוד אפשר לפרש במה ששמעתי מהרב בעל אור החיים הקדוש, כי הוה עובדא דעשיר אחד תקיף זלזל בתלמיד חכם אחד והרב הנ"ל אמר להתלמיד חכם שימחול לעשיר ויעשה שלום. והשיבו התלמיד חכם כי תיכף מחל להעשיר משום דאיתא בזוהר הקדוש דחטאים של ישראל מכבדין גדפוי (כנפיים) דשכינתא ח"ו, ואם לא יהיה מוחל יהיה נחשב עוון לעשיר, ויהיה צער כביכול לשכינה, ולכן תיכף מחל לו כי בזה אין צער ח"ו לשכינה מחמת אותו עוון, והנאחה להרב ז"ל. ובאמת שהוא סעיף גדול ועיקר ליראת שמים, ואפשר שזהו טעם סגולת מעביר על מידותיו, כי כביכול מעביר העוון שלא יהיה צער השכינה. ועל פי דרכו מעבירין לו על פשעיו, דכיון שהוא גורם נחת רוח לשכינה על פי מידותיו, מעבירין לו על כל פשעיו שלא יהיה צער לשכינה ח"ו מסיבת עוונותיו, וזהו מידה כנגד מידה ודו"ק היטב, עכ"ל.

16. Jonah 4:1-3

- 1) And the thing was very evil for Jonah, and he was incensed.
- 2) And he prayed to the Lord and said, "I beseech You, Lord, was it not my word when I was still in in my land? Therefore did I hasten to flee Tarshish, for I knew that You are a gracious and compassionate God, slow to anger and abundant in kindness and relenting from evil.
- 3) And now, Lord, take my life, pray, from me, for better my death than my life
- 4) And the Lord said, "Are you good and angry?"

16. יונה פרק ד

(א) וַיִּרַע אֶל יוֹנָה רָעָה גְדוֹלָה וַיַּחַר לוֹ:
(ב) וַיִּתְפַּלֵּל אֶל יְקוֹק וַיֹּאמֶר אָנָּה יְקוֹק הֲלוֹא זֶה דִּבַּרְי עַד הַיּוֹתִי עַל אֲדַמְתִּי עַל כִּן קָדַמְתִּי לְבָרַח תַּרְשִׁישָׁה כִּי יִדְעָתִי כִּי אַתָּה אֵל חַנּוּן וְרַחוּם אַרְבָּע אַפְסִים וְרַב חֶסֶד וְנַחֵם עַל הַרְעָה:
(ג) וַעֲתָה יְקוֹק קַח נָא אֶת נַפְשִׁי מִמֶּנִּי כִּי טוֹב מוֹתִי מִחַיִּי:
(ד) וַיֹּאמֶר יְקוֹק הֲהֵיטֵב תַּרְה לָךְ:

17. Rabbi Mordechai Malka

Now we can understand the prophet Hoshea's statement: "Take words with you and return to the Lord, for you have stumbled in your transgressions." His intention is to provide guidance to anyone who has made mistakes and needs atonement. His advice in this regard is to be forgiving and to explicitly state that he forgives anyone who has wronged him. In doing so, the Holy One of Blessed Being, will respond in kind and forgive the forgiver. That is why at the time of Neilah, everyone should state with their mouth and feel in their heart that they completely forgive anyone who hurt them, whether it affected their body, their material well-being, their dignity, or anything else belonging to them – with regard to all of these, they should grant complete forgiveness. And in doing so, we will all merit to be sealed in the book of life.

17. רבי מרדכי מלכא

<https://www.bhol.co.il/news/770536>

ובזה יובנו דברי הנביא הושע קחו עימכם דברים ושובו אל השם כי כשלת בעוונתי, כוונתו בזה ליעץ את הסגולה הגדולה לכל אדם מאחר ונכשל במעשיו וצריך לכפרה העצה לזה להעביר על מידותיו ויאמר בפיו שהוא מוחל לכל אשר פגע בו ובה הקב"ה נוהג איתו מידה כנגד מידה ומוחל לו, ולכן דוקא בשעת נעילה כל אחד יאמר בפיו ובליבו שהוא מוחל מחילה גמורה לכל מי שפגע בו בין בגופו ובין בממונו ובין בכבודו ובכל אשר לו מחילה גמורה ועי"ז נזכה כולנו לגמר חתימה טובה